

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **R.W.**

oskarżonego z art. 207 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 11 lipca 2018 r.,

skargi obrońcy oskarżonego,

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w S.

z dnia 11 kwietnia 2018 r., sygn. akt II Ka [...] /17,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 6 lipca 2017 r., sygn. akt II K [...] /17,

na podstawie art. 539e § 2 *in principio* k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę;

2. obciążyć oskarżonego R.W. kosztami sądowymi postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Prokurator oskarżył R.W. o to, że „w okresie od czerwca 2016 r. do 3 lutego 2017 r. w miejscowości [...] K. przy ul. [...] woj. [...] znęcał się nad żoną M.W. w ten sposób, że wywoływał jej awantury domowe, wydawał polecenia, znieważał ją słowami powszechnie uznanymi za obelżywe i wulgarne, groził pozbawieniem życia, pobiciem i uszkodzeniem ciała, spaleniem domu i zniszczeniem innego wspólnego mienia, szarpał za ubrania, popychał, uderzał w twarz, wykręcał ręce, rzucał w kierunku jej osoby ciężkimi przedmiotami, a w dniu 30 stycznia 2017 r.

spowodował u niej obrażenia ciała w postaci sińca w obrębie przedramienia prawego, sińca w obrębie ramienia lewego oraz zadrapania okolicy nadgarstka lewego, które to obrażenia należą do kategorii lekkich i powodują naruszenie czynności narządów ciała na okres nie przekraczający siedmiu dni” – tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 6 lipca 2017 r., sygn. akt II K [...] /17, postępowanie wobec oskarżonego R.W. o wyżej opisany czyn warunkowo umorzył na okres 2 lat tytułem próby.

Apelację od tego orzeczenia złożył prokurator Prokuratury Rejonowy w S. Zaskarżając przedmiotowy wyrok w całości zarzucił „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, polegający na wyrażeniu błędnego poglądu, że wina i społeczna szkodliwość czynu zarzucanego oskarżonemu R.W. nie są znaczne i umożliwiają zastosowanie instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego prowadzonego przeciwko wymienionemu, a także przyjęcia prognozy, że pomimo umorzenia postępowania oskarżony będzie przestrzegał porządku prawnego, w sytuacji gdy prawidłowa analiza całokształtu ustalonych okoliczności sprawy, a w tym okoliczności przedstawionych w piśmie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (...), co do kolejnych zachowań oskarżonego w trakcie trwania postępowania, a wymierzonych w to samo chronione dobro tj. rodzinę i opiekę, prowadzą bezpośrednio do wniosku, iż społeczna szkodliwość czynu zarzucanego oskarżonemu i wina R.W. nie są nieznaczne, a przyjęta prognoza przestrzegania porządku prawnego niewłaściwa, a co za tym idzie wykluczają zastosowanie instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego, o której mowa w art. 66 § 1 k.k. w stosunku do tegoż oskarżonego”, wnosząc w konkluzji o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S. Sąd Okręgowy w S., wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2018 r., sygn. akt II Ka [...] /17, uwzględniając apelację prokuratora, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Skargę od wyroku Sądu odwoławczego w oparciu o przepis art. 539a § 1 k.p.k. złożył obrońca oskarżonego zarzucając „obrazę przepisów postępowania, tj. art. 437 § 2 k.p.k. poprzez błędne przyjęcie, iż istnieją podstawy do uchylenia

wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 6 lipca 2017 r., II K [...]17 i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, w sytuacji gdy prawidłowa ocena wskazuje na brak takich podstaw”. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skargę obrońcy oskarżonego uznać należy za nietrafną.

Podstawą skuteczności nadzwyczajnego środka zaskarżenia uregulowanego w art. 539a § 1 k.p.k. jest wykazanie (po myśli § 3 tego przepisu), że wydanie – na etapie postępowania apelacyjnego – orzeczenia kasatoryjnego naruszało art. 437 k.p.k. [w rzeczywistości chodzi o art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. – zob. D. Świecki (w:) D. Świecki (red.): Kodeks postępowania karnego. Komentarz do zmian 2016, Warszawa 2016, s. 590] lub też, że przy wydaniu tego orzeczenia wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k.

W niniejszej sprawie autor skargi wywodzi, że błędny jest pogląd Sądu drugiej instancji oceniającego odmiennie – niż sąd *meriti* – takie przesłanki zastosowania instytucji warunkowego umorzenia postępowania jakim, zgodnie z treścią art. 66 § 1 k.k., są stopień winy i społecznej szkodliwości czynu oraz prognoza kryminologiczna. Ponadto, zdaniem skarżącego Sąd odwoławczy bezzasadnie przyjął, że zachodzi potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości w sytuacji, gdy okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości.

Tak formułując skargę jej autor pomija, że Sąd Najwyższy w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi na wyrok sądu odwoławczego nie może oceniać materiału dowodowego przedstawionego w sprawie. Rozpoznanie sprawy w tym zakresie należy bowiem do sądów powszechnych, zaś interwencja Sądu Najwyższego w ten zakres orzekania stanowiłaby naruszenie ich ustawowych kompetencji.

Rozpoznanie skargi musi się zatem ograniczać się do zbadania, czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k., albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego, względnie, czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.).

Natomiast niedopuszczalne jest, aby Sąd Najwyższy w trybie art. 539a k.p.k. samodzielnie ponownie oceniał, czy zachowanie oskarżonego wyczerpuje znamiona czynu zabronionego lub też oceniał stopień społecznej szkodliwości czynu, w następstwie tego doszedł do odmiennych wniosków niż sąd *ad quem* i z tego powodu uchylił zaskarżony wyrok (zob. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018, z. 3, poz. 23; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, LEX nr 2204960).

Analiza treści uzasadnienia skargi przekonuje, że jej autor – wbrew wskazanym wyżej przesłankom uchylenia wyroku kasatoryjnego sądu odwoławczego – postuluje, aby Sąd Najwyższy w niniejszym postępowaniu skargowym ponownie zbadał zasadność oceny materiału dowodowego dokonanej przez Sąd odwoławczy i skonfrontował ją z oceną dokonaną przez sąd *a quo*, a w szczególności by stwierdził, iż zachowanie oskarżonego, które wyczerpywało znamiona czynu zabronionego, nie charakteryzowało się stopniem winy i społeczną szkodliwością czynu w stopniu większym niż nieznaczny.

Należy w tym miejscu podkreślić, że rozbudowany wywód Sądu Okręgowego w S., wskazujący na błąd w ustaleniach faktycznych popełniony przez sąd *meriti*, jest ze wszech miar wyczerpujący i uwzględnia realia sprawy, które przez skarżącego zostały skwapliwie pominięte. Dotyczy to w głównej mierze rezultatu mediacji pomiędzy oskarżonym i pokrzywdzoną, w tym okoliczności, które brane były pod uwagę przy ustalaniu prognozy kryminologicznej. Zapomina więc autor skargi, że Sąd drugiej instancji uzupełnił postępowanie dowodowe poprzez przesłuchanie w toku rozprawy apelacyjnej w charakterze świadka M.W., a treść złożonych przez nią zeznań w pełni uprawdopodobniła zasadność zarzutu sformułowanego w apelacji oskarżyciela publicznego.

Skoro zaś tak, to oczywiste jest, że w układzie procesowym, jaki wystąpił w toku przedmiotowego postępowania, Sąd odwoławczy nie miał możliwości wydania innego orzeczenia niż to, jakie ostatecznie zapadło, bowiem na przeszkodzie temu stał kategoriyczny zakaz wynikający z art. 454 § 1 k.p.k. (reguła *ne peius*). Należy przy tym podkreślić, że taka przyczyna uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, jest wypadkiem odrębnym od tego, który określony

został w art. 437 § 2 *in fine* k.p.k. – konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Zresztą Sąd Okręgowy w S., wbrew twierdzeniu obrońcy, argumentem takim się nie posłużył, odwołując się wyłącznie do wiążącej go zasady określonej w art. 454 § 1 k.p.k. Niewątpliwe jest natomiast to, że w ponownym postępowaniu, przy uchyleniu wyroku sądu pierwszej instancji w całości, niezbędne jest również powtórne przeprowadzenia postępowania dowodowego, bowiem tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej może stanowić podstawę wyroku (art. 410 k.p.k.).

Powyższe uwarunkowania prawne, przy stwierdzonym przez Sąd drugiej instancji uchybieniu po stronie Sądu Rejonowego, trafnie wytkniętym w zwykłym środku odwoławczym wniesionym przez oskarżyciela publicznego na niekorzyść oskarżonego, implikowały konieczność ponownego rozpoznania sprawy w całości przez sąd *a quo*, a zasadności takiego rozstrzygnięcia skarga obrońcy oskarżonego nie podważała.

Z przytoczonych względów postanowiono jak na wstępie, obciążając oskarżonego kosztami postępowania skargowego.

ał